

Dosarul nr. 2ra-378/21

Prima instanță: Judecătoria Strășeni, sediul Central (jud: S. Slobodzean)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: N. Budăi, I. Muruianu, A. Malii)

Î N C H E I E R E

26 mai 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Dumitru Mardari
Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Păduraru Mariana, reprezentat de avocatul Gheorghe Malic,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Păduraru Irina împotriva lui Păduraru Marian cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 05 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul declarat de Păduraru Marian și s-a menținut hotărârea din 11 noiembrie 2019 a Judecătoriei Strășeni, sediul Central,

c o n s t a t ă :

La 15 decembrie 2018 Păduraru Irina a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Păduraru Marian cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că la 01 aprilie 2009, din mijloacele financiare proprii, a procurat de la Cotelea Ludmila și Cotelea Ilie bunul imobil – construcție, cu suprafața totală de XXXXX m.p., cu nr. cadastral XXXXX, situat în XXXXX, fapt ce se confirmă prin contractul de vânzare-cumpărare, autentificat notarial sub nr. XXXXX de către notarul privat Olga Bondarciuc, înregistrat la organul cadastral la 09 aprilie 2009, devenind unicul proprietate al acestui imobil.

La 24 septembrie 2011 la Oficiul Stării Civile sectorul Rîșcani, mun. Chișinău, a înregistrat căsătoria cu pârâtul Păduraru Marian.

A reținut reclamanta că în timpul căsătoriei, la 08 februarie 2013, a înstrăinat bunul imobil situat în XXXXX, ce îi aparținea doar ei cu drept de proprietate privată, (dobândit de către ea până la căsătorie cu pârâtul), lui Ceban Vasile, la prețul de 168.000 de lei, fapt ce se demonstrează prin contractul de vânzare-cumpărare autentificat notarial sub nr. XXXXX de către notarul public Galina Ceban.

A menționat Păduraru Irina că banii obținuți în urma încheierii tranzacției de vânzare-cumpărare a imobilului sus-nominalizat, i-a convertit în valută străină (Euro).

Potrivit ratei oficiale de schimb a Băncii Naționale a Moldovei la situația din 08 februarie 2013, 1 (unu) Euro era echivalent cu 16,3170 de lei MD, adică 168.000 de lei = 10.296,01 Euro.

Pentru necesitățile unei afaceri, pârâtul Păduraru Marian i-a solicitat să-i fie împrumutată suma de 10.000 de Euro.

Din motiv că au decis să desfacă căsătoria, iar suma de bani solicitată constituia proprietatea ei personală, pârâtul i-a garantat restituirea împrumutului bănesc prin întocmirea unei recipise.

Astfel, prin recipisa din 24 februarie 2014, întocmită personal de către Păduraru Marian, ultimul s-a obligat să-i restituie suma de 10.000 de Euro până la data de 24 octombrie 2016.

Totodată, a invocat Păduraru Irina că din motivul neînțelegerilor, la 05 aprilie 2014 la Oficiul Stării Civile sect. Rîșcani, mun. Chișinău, a fost desfăcută căsătoria încheiată cu Păduraru Marian, fapt ce se confirmă prin certificatul de divorț seria XXXXX din 05 aprilie 2014 eliberat de Oficiul Stării Civile sect. Rîșcani, mun. Chișinău.

A notat reclamanta că până la divorț, din mijloacele financiare împrumutate pârâtului, nu au fost cumpărate careva bunuri, care să fie supuse partajului între foștii soți.

Însă în termenul de scadență – 24 octombrie 2016, Păduraru Marian nu i-a restituit suma împrumutată.

Deși a sperat că pârâtul benevol, în tranșe, îi va achita împrumutul bănesc, totuși acesta nici până în prezent nu și-a onorat obligațiunile contractuale.

A indicat Păduraru Irina că a încercat pe cale amiabilă să soluționeze conflictul, însă Păduraru Marian se eschivează de la rambursarea sumei împrumutate.

Mai mult ca atât, de la persoanele apropiate a aflat că Păduraru Marian nu are intenția să-i restituie suma de 10.000 de Euro și își va conserva bunurile pentru a nu fi urmărite de către ea în scopul achitării datoriei.

A reținut Păduraru Irina că conform art. 617 alin. (2) lit. a) din Codul civil (în vigoare la data adresării cu acțiune în judecată), nu este necesară somație în cazul în care este stabilită o dată calendaristică pentru executarea obligației.

Conform art. 572 alin. (2) din Codul civil, obligația trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credință, la locul și în momentul stabilit.

Obligația pârâtului față de ea s-a născut în baza contractului de împrumut (recipisă) la 24 februarie 2014, iar obligația de plată a devenit scadentă la data de 24 octombrie 2016.

Potrivit art. 867 alin. (1) din Codul civil, prin contractul de împrumut o parte (împrumutător) se obligă să dea în proprietate celeilalte părți (împrumutatul) bani sau alte bunuri fungibile, iar aceasta se obligă să restituie banii în aceeași sumă sau bunuri de același gen, calitate și cantitate la expirarea termenului pentru care i-au fost date.

Reieșind din prevederile art. 871 alin. (1) din Codul civil, împrumutatul trebuie să restituie împrumutul în termenul și în modul stabilit în contract.

Din prevederile art. 872 alin. (1) din Codul civil, rezultă că, în cazul în care împrumutatul nu restituie în termen împrumutul, împrumutătorul poate cere pentru întreaga sumă datorată o dobândă în mărimea prevăzută la art. 619 dacă legea sau contractul nu prevede altfel.

Conform art. 619 alin. (1) din Codul civil, obligațiilor pecuniare li se aplică dobânzi pe perioada întârzierii. Dobânda de întârziere reprezintă 5% peste rata dobânzii prevăzută la art. 585 dacă legea sau contractul nu prevede altfel. Este admisă proba unui prejudiciu mai redus.

Consideră Păduraru Irina că pârâtul urmează să-i achite și o dobândă de întârziere în mărime de 2.669,73 de Euro pentru 779 de zile, calculată după următoarea formulă: 10.000 de Euro datorata + 5% = 2.669,73 de Euro, pentru perioada 26 octombrie 2016 – 12 decembrie 2018.

În contextul enunțat, Irina Păduraru a solicitat admiterea acțiunii, încasarea din contul lui Păduraru Marian în beneficiul ei sumei de 10.000 de Euro cu titlu de datorie, 2.669,73 de Euro cu titlu de dobândă de întârziere și cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 11 noiembrie 2019 a Judecătoriei Strășeni, sediul Central, acțiunea depusă de Păduraru Irina a fost admisă. S-a încasat din contul lui Marian Păduraru în beneficiul Irinei Păduraru suma de 10.000 de Euro cu titlu de datorie, 2.669,73 de Euro cu titlu de dobândă de întârziere, în total 12.669,73 de Euro, sumă bănească convertită în valută națională conform ratei de schimb al BNM la data executării hotărârii. S-a încasat din contul lui Păduraru Marian în beneficiul Irinei Păduraru suma de 7.466,90 de lei taxa de stat și 5.000 de lei cheltuieli de asistență juridică, în total 12.466,09 lei.

La 02 decembrie 2019 Păduraru Marian a depus cerere de apel nemotivată, iar la 16 martie 2020 a prezentat cerere de apel motivată, solicitând casarea hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei hotărâri noi de respingere a acțiunii sau după caz restituirea cauzei spre rejudecare în prima instanță.

Prin decizia din 05 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Păduraru Marian și s-a menținut hotărârea din 11 noiembrie 2019 a Judecătoriei Strășeni, sediul Central.

Pentru a decide astfel, prima instanță și instanța de apel au motiva soluțiile prin faptul că prin originalul recipisei din 24 februarie 2014, Păduraru Marian s-a obligat să restituie Irinei Păduraru suma împrumutată de 10.000 de Euro, până la data de scadență - 24 octombrie 2016.

Mai mult ca atât, Păduraru Marian nu a prezentat probe incontestabile prin care să ateste executarea obligațiilor asumate prin recipisa enunțată, adică de restituire a împrumutului în sumă de 10.000 de Euro până la data de 24 octombrie 2016.

Cu trimitere la prevederile art. 512 alin. (1), art. 572 alin. (2) și art. 867 alin. (1) din Codul civil, instanțele de judecată ierarhic inferioare au consideră întemeiată acțiunea depusă de Irina Păduraru cu privire la încasarea datoriei în sumă de 10.000 de Euro din contul lui Păduraru Marian.

Nu au fost reținute argumentele lui Păduraru Marian precum că Păduraru Irina nu a prezentat probe prin care s-ar demonstra faptul că dânsa i-a oferit lui suma pretinsă cu

titlu de împrumut în mod real, deoarece prin recipisa din 24 februarie 2014, semnată personal de către pârâtul, ultimul a confirmat faptul transmiterii lui a sumei de 10.000 de Euro, obligându-se prin aceasta să restituie Irinei Păduraru împrumutul bănesc până la data de 24 octombrie 2016. Or, pentru valabilitatea unui contract prin care se recunoaște existența unei obligații este necesară o declarație scrisă de recunoaștere, ceea ce la cazul speței se atestă.

De asemenea, au reținut instanțele de judecată că Păduraru Marian nu a contestat autenticitatea recipisei prezentate de către reclamanta Păduraru Irina, respectiv recipisa din 24 februarie 2014 reprezintă o probă pertinentă și concludentă care atestă relațiile de împrumut între părți, transmiterea banilor de către Păduraru Irina și recepționarea acestora de către Păduraru Marian, cât și termenul contractual asumat de către Păduraru Marian privind restituirea împrumutului.

Nu a fost reținută nici alegația lui Păduraru Marian referitor la nulitatea absolută a recipisei din motivul fictivității acesteia, or, circumstanța dată nu a fost invocată de către pârât la etapa judecării cauzei în primă instanță, iar în instanța de apel nu au fost prezentate probe în confirmarea acestor împrejurări.

Cât privește înscrisurile prezentate de către Păduraru Marian în instanța de apel (f.d. 111-114, vol. I), Curtea de Apel Chișinău a notat că din conținutul acestor înscrisuri nu se poate reține în mod incontestabil subiecții dialogului și individualizarea acestora, forma și modul de comunicare, cât și autenticitatea acesteia.

Au fost considerate neîntemeiate și argumentele lui Păduraru Marian precum că odată ce s-a aflat în relații de căsătorie cu Păduraru Irina nu poate fi considerat că între eu au existat relații de împrumut.

În acest sens, instanța de apel cu trimitere la prevederile art. 725 alin. (2) și art. 726 din Codul civil, a menționat că din suportul probator prezent la actele cauzei și explicațiile părților, cu certitudine se atestă faptul că între părți, prin acordul lor comun, s-au născut relațiile contractuale de împrumut.

A subliniat instanța de apel că mijloacele bănești transmise cu titlu de împrumut lui Păduraru Marian de către Păduraru Irina au fost dobândite de către ultima în urma vânzării bunului imobil personal.

Mai mult ca atât, din explicațiile reclamantei Irinei Păduraru la momentul întocmirii și semnării recipisei din 24 februarie 2014, soții nu mai duceau un trai și gospodărie comună. Dimpotrivă, la scurt timp după oferirea împrumutului, și anume la 05 aprilie 2014, Păduraru Marian și Păduraru Irina au desfăcut căsătoria. Iar, obligația asumată prin recipisa din 24 februarie 2014, avea termenul scadent - 24 octombrie 2016.

În circumstanțele enunțate, au concluzionat instanțele de judecată ierarhic inferioare că prin acordul comun al părților au fost stabilite relații contractuale de împrumut, Păduraru Marian luând împrumutul bănesc în scopurile sale personale. Or, din termenii utilizați de către părți în recipisa din 24 februarie 2014, se atestă în mod cert că părțile au încheiat un contract de împrumut, iar Păduraru Marian s-a obligat să restituie suma împrumutată într-un termen determinat, până la 24 octombrie 2016.

Totodată, cu trimitere la prevederile art. 872 alin. (1) și art. 619 alin. (1) și (2) din Codul civil, instanțele de judecată ierarhic inferioare au considerat întemeiată pretenția

Irinei Păduraru privind încasarea din contul lui Păduraru Marian a sumei de 2.669,73 de Euro cu titlu de dobândă de întârziere pentru perioada 26 octombrie 2016 – 12 decembrie 2018.

Nu a fost reținut nici argumentul lui Păduraru Marian precum că cauza a fost examinată în lipsa actualei soții, Păduraru Natalia și deci o eventuală hotărâre judecătorească îi afectează drepturile și interesele acesteia. Or, Păduraru Natalia nu este subiect al raportului juridic material litigios, iar legislația civilă și familială reglementează expres procedura de urmărire a obligațiilor personale/comune a soților, cât și a bunurilor acestora.

La 31 decembrie 2020 Păduraru Marian, reprezentat de avocatul Gheorghe Malic, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei din 05 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău și a hotărârii din 11 noiembrie 2019 a Judecătoriei Strășeni, sediul Central, cu emiterea unei hotărâri noi de respingere a acțiunii depuse de Irina Păduraru ca neîntemeiată sau după caz restituirea cauzei spre rejudecare în prima instanță din motiv că instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces, și anume a soției sale Păduraru Natalia, care nu a fost atrasă în proces, or, prima instanță a aplicat sechestru pe bunurile familiei sale.

În motivarea recursului Păduraru Marian, reprezentat de avocatul Gheorghe Malic, a invocat ilegalitatea și netemeinicia deciziei instanței de apel, declarând că Curtea de Apel Chișinău a examinat superficial prezenta speță, apreciind arbitrar probele administrate, cu interpretarea și aplicarea eronată a normelor de drept material și procedural.

A indicat că instanțele de judecată ierarhic inferioare nu au dat răspuns la argumentul că pretinsul împrumut a avut loc între soți, care la acea dată încă se aflau în relații de căsătorie și nu puteau să-și asume unul față de altul careva obligații, fără a fi încheiat în acest sens contract matrimonial.

Instanțele de judecată nu au aplicat la cazul speței prevederile art. 16 alin. (2) și art. 24 din Codul familiei, din care rezultă că relațiile dintre soți se bazează pe stimă și ajutor reciproc, pe obligații comune de întreținere a familiei.

Astfel, în cazul în care dânsul și-ar fi asumat careva obligații să restituie fostei soții Păduraru Irina o oarecare sumă de bani, atunci aflându-se la acel moment în relații de căsătorie cu ultima, obligația respectivă a devenit în mod automat una comună în devălmășie a ambilor soți de întreținere a familiei, fiind prezumat și evident faptul că banii au fost cheltuiți integral în familie. Mai mult ca atât, intimata Păduraru Irina nu a demonstrat faptul că suma pretinsă a fost cheltuită de către el pentru necesitățile sale.

Consideră Marian Păduraru că bunurile și datoriile asumate în timpul căsătoriei cu Irina Păduraru au fost utilizați pentru necesitățile comune al familiei, or, între dânsii nu a fost încheiat un contract matrimonial, prin care s-ar fi determinat faptul că suma de 10.000 de Euro este proprietate personală a ultimei.

Nu a fost probat nici faptul că la momentul semnării recipisei din 24 februarie 2014, nu au dus împreună cu Irina Păduraru un trai și gospodărie comună.

La fel, instanțele de judecată nu au dat răspuns asupra faptului că recipisa nu denotă un contract de împrumut, care trebuia să fie întocmită în formă scrisă și să conțină toate rigorile legale unui contract tipic, bilateral cu clauze esențiale și obligatorii, și nu ca o

pretinsă obligație/convenție unilaterală, expusă într-un fel post factum și înafara pretinsului contract.

Instanțele de judecată nu au ținut cont de faptul că prin recipisă nu se demonstrează că ar fi avut loc transmiterea banilor de la împrumutător la împrumutat, precum și asupra că suma vizată ar fi fost obținută de către Irina Păduraru în rezultatul înstrăinării bunului imobil nr. cadastral XXXXX, situat în XXXXX.

De asemenea, a fost ignorat faptul că potrivit contractului de vânzare-cumpărare a bunului imobil din 08 februarie 2013, Irina Păduraru a înstrăinat bunul imobil nr. cadastral XXXXX, situat în XXXXX, la prețul de 168.000 de lei, însă potrivit recipisei din 24 februarie 2014 suma împrumutului a constituit 10.000 de Euro, ceea ce confirmă caracterul ireal a transmiterii banilor de la împrumutător la împrumutat.

Instanțele de judecată nu au ținut cont că recipisa în litigiu poartă un caracter fictiv, prin care nu se demonstrează faptul că transmiterii lui în realitate de către Păduraru Irina a împrumutului pretins. Lipsa semnăturii persoanele și a datelor de conținut, că ar demonstra un acord reciproc, fără nici un dubiu denotă și confirmă faptul că pretinsa recipisă este unilaterală, care nu exprimă acordul de voință realizat între două persoane.

Mai mult ca atât, au fost prezentat probe că în perioada anilor 2006 – decembrie 2009 Marian Păduraru a activat peste hotarele Republicii Moldova, iar mijloacele obținute în rezultatul activității în străinătate le-a investit în construcția apartamentului nr. XXXXX, compus din două, cu suprafața de XXXXX m.p., amplasat pe str. XXXXX, nr. cadastral XXXXX, la prețul de 43.800 de Euro. Inițial acest contract personal de investiții a fost înscris simulat pe numele Ludmillei Spînu, care este mama Irinei Păduraru, apoi la cererea ultimei la 24 februarie 2014, ziua încheierii recipisei, contractul de investiții a fost transferat de pe numele Ludmillei Spînu pe numele surorii sale Păduraru Luiza.

De asemenea, din convorbirile purtate între Păduraru Irina cu mama sa Spînu Ludmila și colega de serviciu Rodica se atestă faptul că în realitate nu a fost acordat niciun împrumut bănesc.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia la 05 noiembrie 2020.

Din actele cauzei rezultă că decizia motivată a instanței de apel a fost expediată în adresa lui Marian Păduraru și avocatului acestuia Gheorghe Malic la 08 decembrie 2020 (f.d. 155), însă nu se atestă date când a fost recepționată de către aceștia.

Astfel, recursul declarat la 31 decembrie 2020, este în termen.

La 01 februarie 2021 în adresa Irinei Păduraru a fost expediată copia recursului declarat de Păduraru Marian, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței (f.d. 209).

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Păduraru Marian, reprezentat de avocatul Gheorghe Malic, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat asupra deciziilor instanțelor de apel are caracter nedevalidativ și controlul judiciar se circumscrie doar asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se în exclusivitate doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție notează că conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (*cauza Rebai și alții contra Franței, nr. 26561/1995 din 25 februarie 1995*), pe când în recursul depus de Păduraru Marian, reprezentat de avocatul Gheorghe Malic, asemenea aspecte nu se regăsesc.

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Păduraru Marian, reprezentat de avocatul Gheorghe Malic, ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 431 alin. (2), 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de Păduraru Marian, reprezentat de avocatul Gheorghe Malic, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Dumitru Mardari

Mariana Pitic